

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4211

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

321

HERMENEUTICI.

322

*expositorum colligitur hec complicatio summo magistro christo ibesu sermonem dirigente et ad finem desideratissimum perducente cui est honor &c. Quis vero complicator fuerit, ad Cod. seq. dicetur; quamquam enim supra notam praedictam minio adscriptum sit: *Ista expositio dicitur Radberti Abbatis*, et infra eam: *expositio vitalis monachi*, non tamen aut ad *Rupertum Tuitensem*, aut ad *Vitalem de Furno O. M.* pertinet, quoniam utriusque Commentarium Apocalypticum cum nostro contulimus. Incipit autem ejus Prologus: *Vidit Jacob in somnis scalam stantem super terram &c.* et ipsa expositio: *Liber iste diuiditur principaliter in duas partes. Prima continet primum capitulum, tamen et subdiuiditur in tres partes &c.* Aevum certe Scholasticum ista produnt. Concluditur Opus: *si aliqui minus bene dixi mibi iobannes benignus indulgeat delinquenti et veniam postulanti delidorum non malicie sed ignorancie et ascribat et corrigat quicquid corrigendum uiderit. Benedictus sit ibesus christus Amen.**

II. fol. 193. Henrici de Hassia Epistola: *Reuerendo domino ac genere preclaro Domino Jo. de eberstain Camerario Mogentio siuis ubique clericus humillimus heinrichus langenstain dictus de hassia &c.* Vide quae de ea ad Cod. CCXLI. diximus.

III. fol. 196. Henrici de Oyta *Traetatus de Contractibus.* Incipit: *Diligite iustitiam, qui iudicatis terram &c.* Finit: *sed si ignorantे do-*
Denis Codd. ms. theol. Bibl. Palat.

mino datum sit, et ratum habuit pignus ualebit. Ut Codd. CCXLI. et aliis quos vide, si lubet, in Indice.

IV. fol. 220. Sermones XI. quorum 1. de Ascensione Domini. 2. de Trinitate. 3. et sequentes septem de Spiritu sancto, ultimus rursus de Trinitate. Omnes videntur ad Academicos Viennenses dicti; etenim Patres et Dominos reuerendos frequenter appellat Orator, cumque Sermo secundus hac subscriptione gaudeat: *Explicit sermo de trinitate factus et predictus per venerabilem Magistrum Henricum de Hassia doctorem sacre Theologie, non procul a vero ab futurum putem, qui et reliquos omnes eidem Autori tribuerit.*

V. fol. 246. p. 2. absque titulo Bonaventurae Soliloquium de quatuor mentalibus exercitiis, quod incipit: *Flecto genua mea ad patrem domini mei &c.* et Cod. DCXXXVII. indicatum est. Verum hic jam in ipso C. I. deficit. Integrum habes etiam Cod. XC.

CXXIII. VIII D. 12

Codex chartaceus lat. Sec. 273
XV. Folior. 233. f. per duas columnas commode scriptus hunc praefert miniatum Titulum: *Dicta Militon. Super Apokalipsim.* Prolixus iis prefixus est Prologus, cuius initium: *Spiritu magno uidit ultima &c. Cum in sacra doctrina reuelata beato Johanni in Apok. sint consideranda quinque &c.* In hoc Prologo judicium exercit Autor de iis, qui in *Apocalypsin*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4211

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

323

C O D I C E S

324

lypsin ante ipsum commentati sunt, quod exscribo: *Primus* est *Augustinus*, qui tamen non exponit continue sed interpollatim verba aliqua pertractando. *Secundus* est *Jeronimus* qui exponit continue et succinētū. *Tertius* est *Beda* qui invocans (imitans?) *Jeronimum* aliquantulum prolixius explanauit. *Quartus* est *Haymo* qui exponit supernaturaliter et diffuse. *Quintus* est *elimandus* (*Elinandus*) qui exponit ad literam quantum potest. *Sextus* est *albertus* qui exponit misteriatim et confuse. *Septimus* est *gilbertus* qui *Augustinum* quasi in omnibus imitatur. *Octauus* est *Joachim* qui exponit preterita (nihil de futuris) eleganter. *Nonus* est *belengarius* (*Berengarius Turon.*) qui exponit trope *loyce* et summātū. Ex quibus liquet, Nostrum vix ante medium Sec. XIII. scripsisse. Quis vero ille? Nominis adsonantias sectatus per Biographos *Guilelmum* tandem *Multon*, *Melton*, *Meliton*, *de Melitona*, *Miltona*, *Milletona*, *Militona*, uno verbo *Militonensem*, ut supra per compendium in titulo, adsectatus sum, *Anglum Eboraensem*, non *Cancellarium Parisinum*, ut quidam, nec *Dominicani Instituti*, ut alii, sed *Franciscani* sodalem, ut bene rem dispescit *Quetifus T. I.* p. 488. quem utique *Tannerus* inspicere poterat. Neuter tamen Commentarii nostri meminit, quem *Waddingus* ms. in Bibliotheca Conventus *Affissii* extare testatur *Scriptt. O. M.* p. 154. et ex eo, ut putem, *Fabricius Bibl. med.*

et inf. Lat. L. VII. p. 155. *Geminum* vero Exemplar possidet Bibliotheca *Augusta*; nam et Cod. praeced. Commentarius noster occurrit ἀδεσπότης, quamquam non parum hinc inde a praesenti mutatus. *Fol. 88. ad v. ult. C. XIII.* eadem legitur numeri 666. Supputatio, ut in Cod. seq. nisi quod hic in Graeco substitutum fit ἀγνοεῖν, quod *Negatio* (*ἀρνητής*) exponitur, quia ipse (*Antichristus*) negabit Christum et fidem ejus, et reipsa etiam numerum 666. reddit. In ora tamen summa folii etiam alterum fictum illud ἀντερος adscriptum est, ut adeo Commentator ille *Pragensis* in vitula Nostri arasse videatur; Quanquam uterque ex antiquioribus fontibus haurire potuit; ἀντερος enim jam apud *Ticonium* et *Primasium* in *Comment. Apocal.* ἀγνοεῖν apud *Hippolytum* in *orat. de Consum. Mundi* occurrit. Vide, si libet, *Blasii Viegas Commentar. Exeget. in Apoc. Lugd. 1602. p. 750. 4.* Finis nostri, ut Cod. praeced. et subscriptum: *Explicit Militon super Apocalypsin.*

II. fol. 133. sequitur alter in *Apocalypsin* Commentarius hoc principio: *Apocalypsis ibesu cristi quam dedit illi deus etcetera. Nota ad intellectum libri et de distinctione etatum quidam sic distinguunt sex etates &c.* Prologum hunc excipit alter; *Omnes qui pie volunt in christo viuere. Ita incipit prologus super apocalypsim et dividitur in quinque partes. Prima pars tangit materiam libri &c. Ip-*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4211

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars I. Wien 1793.

325

HERMENEUTICI.

326

sa Expositio : *Apokalipsis ibesu christi quam dedit illi deus &c.* *Liber iste prima sui diuisione diuiditur in tres &c.* Prologus secundus commentarius est in *Gilberti Prologum in Apoc.* quem uti et *Haymonem et victorinum* praeter antiquiores multum sequitur in exponendo Noster. C. XIII. v. ult. comparent *Antepos* et *Dichux*, ut in *Millionensi*, nihil tamen de *Hebreao*. Finis est: *Amen. Hic Jo. optat ut ecclesiis et per consequens omnibus fidelibus pacem christi et giamam, quam concedere et prestare dignetur, qui sine fine &c.* Subscriptionem imperfectam destituit Librarius: *Lectura super appok. per manus rinch vel ruith et — — . Cum Lecturam dicat, exiguum in Autoris nomine jaustum facimus.*

CXXIV. VIII D. 10

²⁷¹ Codex chartaceus lat. Sec. XV. Folior. 145. f. currente calamo per duas columnas descriptus exhibit: I. prolixum Commentarium in *Apocalypsin S. Iohannis*, cuius initium: *Apokalipsis iesu christi. Omnipotens Deus suam sponsam videlicet sanctam et immaculatam ecclesiam volens more pietatis patris de nouissimis periculis instruere &c.* Fol. 99. ad v. ult. C. XIII. per Bestiam autor *Antichristum* intelligit, numerumque 666. tribus linguis ita ei applicat. Apud Graecos *Antichristum* ait dici *Antepos* id est *contrarium Christo*, apud Latinos *Dichux*, quia ipse dicit se lucem mundi

Hebraicum vocabulum corruptum habet, et *solem*, interpretatur, quia Antichristus dicit se esse *sollem iusticie*. Quodsi fortasse chaldaicum אַמְתָּהָר scribere voluerit, assertum suum certe evicit, ut subputanti patebit. Sed cui non in mentem illud *Ciceronis* veniat: *Ratio quidem hercle adparret, argentum ὄρχεται.* Ad calcem legitur: *Explicit pustilla super Apokalipsum finita in die sancti henrici prage anno domini M° CCCXI° per manus Andree.* Ne ad virum doctum *Andream de Broda Theologum Pragensem* subito referrem, vox *pustilla* absterruit. *Lectib[us] tamen Academicis scriptum hunc Commentarium vix dubitem.*

II. fol. 140. p. 2. *Incipit tractatus mansionum XLII. secundum beatum Jeronimum.* Initium: *In septuagesimo septimo ps. ex persona domini dictum credimus &c.* Deficit cum *Mansione XVIII.* et extat integer T. I. Opp. *Hier.* edit. *Vallars. col. 463.* titulo *Epi-stola LXXVIII. ad Fabiolam.*

Codici adtexta est Membrana continens *Testamentum Mareſſ seu Marci braſeatoris ciuiis noue ciuitatis Pragensis volentis ad beatam Mariam virginem in aquis granum causa devocationis visitare*, eligentis prudentes ac circumspetos viros *Johannem hoffman* pro tunc consulem et *Chotkonem de Broda* de communitate ciues noue ciuitatis *Pragen.* in commissarios tutores disbrigatores et defensores ejus et roborantis illud sigillis prudentum virorum *Johannis dicti Oczass iudicis*